BİRLEŞİK DAĞITIM - AYLIK DERGİ

KİTAP DERGİSİ

HAZİRAN '89 SAYI 28 1500 TL. (KDV DAHİL)

İSLAMİ ARABESK'İN DİLİ

SAHRADAN BİR SES: MALİK BİN NEBİ

ATATÜRK'Ü KORUMA KANUNU

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ

Türküm, doğruyum, çalışkanım, yasam,

ATATÜRK'Ü KORUMAK

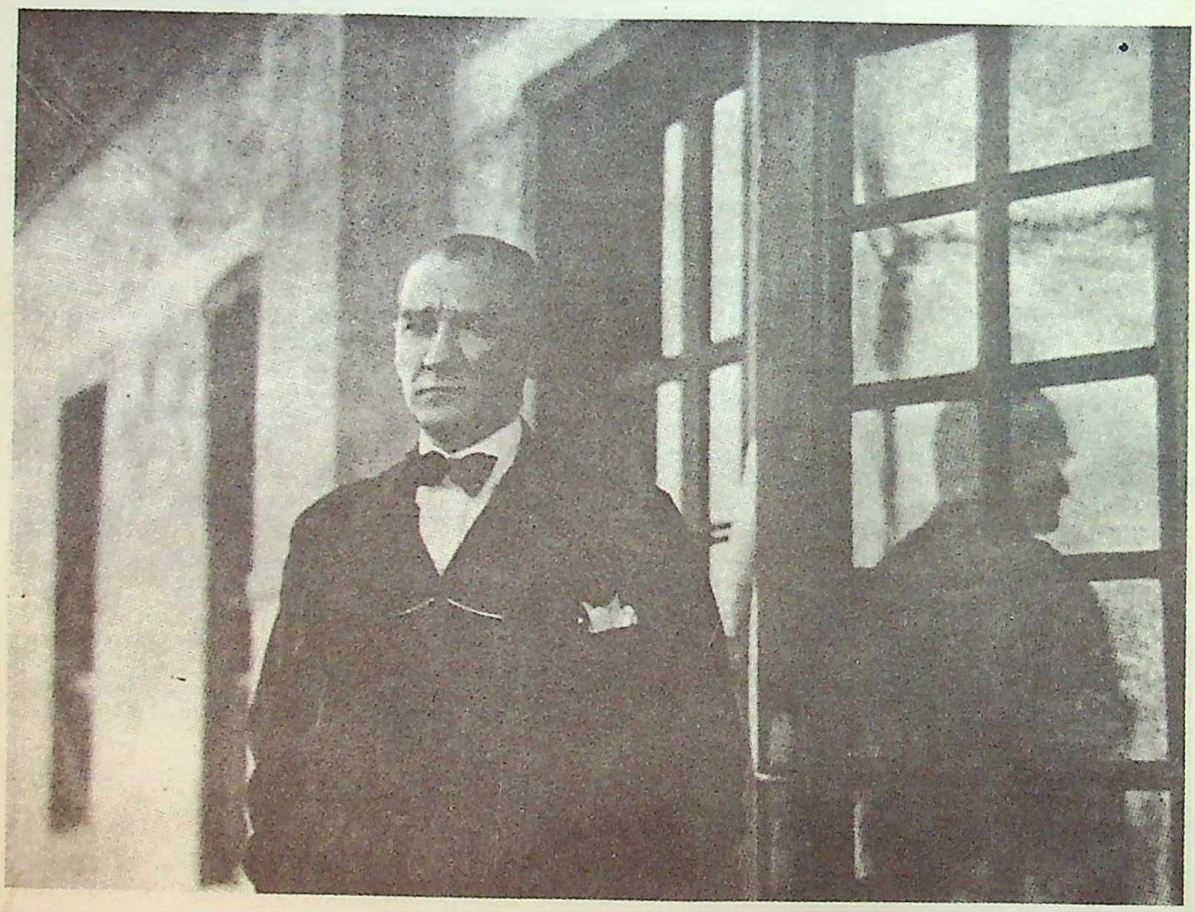

5816 sayılı, 25 Temmuz 1951 tarihinde kabul edilen ve 31 Temmuz 1951 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar" veya başka bir deyimle "Atatürk'ü Koruma kanunu"nun muhteviyatı şöyle:

Madde 1- Atatürk hatırasına alanen hakaret eden veya söven kimse, 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

- Atatürk'ü temsil eden heykel, büst ve abideleri, veyahut Atatürk'ün kabrini tahrip eden, kıran, bozan veya kirleten kimseye 1 yıldan 5 yıla kadar ağır hapis cezası verilir.
- Yukarıdaki yazılı suçları işlemeye başkalarını teşvik eden kimse asıl fail gibi cezalandırılır.

Madde 2- Birinci maddede yazılı suçlar, 2 veya daha fazla kimseler tarafından toplu olarak veya umumi, veya umuma açık mahallerde, veyahut basın vasıtası ile işlenirse, hükmolunacak ceza yarı nisbetinde artırılır. Birinci maddenin ikinci fıkrasında yazılı suçlar, zor kullanılarak işlenir veya bu suretle işlenmesine teşebbüs olunursa, verilecek ceza bir misli arttırılır.

Madde 3- Bu kanunda yazılı olan suçlardan dolayı cumhuriyet savcılıklarınca re'sen tatbikat yapılır.

Madde 4- Bu kanun, yayını tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5- Bu kanunu Adalet Bakanı yürütür.

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ

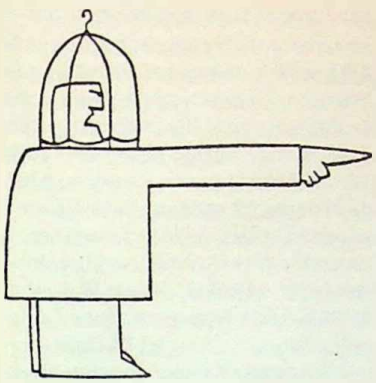

Her millet, büyük adam yetiştirebilir. Büyük adam yetiştirmek herhangi bir toplumun tekelinde değil. Hele hele sadece biz Türk milletine özgü bir özellik hiç değil... Toplumlar yüzyıllar boyunca bir yığın büyük adam yetiştirmiş, hangi birini saymalı... Artık büyük adamlar için özel ansiklopediler hazırlanıyor. Sezar'dan mı sözetmeli, İskender'den mi, Sokrates'ten, Aristo veya Eflatun'dan mı?... Ya Konfiçyus'a ne demeli?" Jean-Jacques Rousseau'yu mu anlatmalı? Saymakla bitmez büyük adamlar. Türk toplumu da büyük adam yetiştirmiş her toplum gibi. Ama Türk toplumunu diğer toplumlardan ayıran en belirgin özellik, yetiştirdiği bazı büyük adamları putlaştırması ve adeta onlara ibadet edercesine bağlanmasıdır. Ne yazık ki bu, Türk milletinin özünde var bir kere... Türk milleti bir işi yaptı mı tam yapar. Öyle bölük-pörçük, yarımyamalak iş yapmak Türk milletinin şiarı değildir. Sevdi mi ölesiye sever icabında... Büyüttü mü tam büyütür, putlaştırdımı da tam putlaştırır. Ne diyor Behçet Kemal Çağlar: **"Gel ey 19 Mayıs eşsiz sabah merhaba./Ey Samsun'da karaya çıkan ilâh, merhaba./Merhaba ey yükselen güneş Anafarta'dan/Merhaba ey kurtaran Türklüğü bin vartadan/..... Merhaba ey İlâhın en yakın arkadaşı./Merhaba ey devletin ak alnı, aziz başı..."** Putlaştırmanın bu kadarına da pes doğrusu!... Behçet Kemal Çağlar'ın şiirinde sözünü ettiği kimsenin Mustafa Kemal Atatürk olduğunu pekala biliyoruz, söylemeye hiç gerek yok...

Ölüm yılı olan 1938'den günümüze değin her fırsatta anlatılıyor. Her Türk vatandaşına belli bir yaşından Atatürk adı iyice belletildi, kafasına adeta kazındı.. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, 25 Temmuz 1951 tarihinde Demokrat Parti iktidarı döneminde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki yoğun tartışmalardan sonra bir kanun çıkarıldı ve Atatürk böylece çoğulcu demokrasinin bir cilvesi sonunucunda "Umumi istek üzerine" koruma altına alınmış oldu.

Atatürk'ü korumaya yönelik olarak hazırlanan kanun tasarısı tartışılmadı değil, bir hayli tartışıldı. Akılcı fikirler öne sürüldü. Ama değişen bir şey olmadı ve dogma, aklı yenilğiye uğrattı. Bir insanın, sosyal statüsü ne olursa olsun özel bir takım kanunlarlakorunması, gerçekten Cumhuriyet devletinin titizliklę (!) üzerinde durduğu "demokrasi ve insan hakları" ile bağdaşmıyordu. Sözkonusu kanun tasarısına karşı ilk anlamlı çıkış, 1951 yılında yine TBMM'de Ankara Milletvekili ve İstiklal Savaşı kumandanlarından **Selahaddin Adil Bey** tarafından gerçekleştiriliyordu. Şunları söylüyordu **Selahaddin Adil Bey,** açık açık: **"Teessürle söylüyorum ki 27 yıllık devirde riyakâr pekçok yazar, hatip ve şair, milletin gösterdiği feragat ve kahramanlığa hemen hiç kıymet vermeyerek tek şahıs için ulûhiyete kadar yükselten kasideleriyle gençliğe birçok yanlış kanaatler, hakikate uymayan fikirler aksettirmişlerdir. Birçok tarihi hakikat gizlenmiş veya tahrif edilmiştir. Bu kanun, gelecek nesillere, pek çok dersler verecek, inkılaplara ve yenilenme devrine ait tarafsız yazılardan mahrum bırakacaktır. Atatürk'ün hizmetleriyle beraber hatalarının, hem de noksanlarının millete açıkça anlatılması, bir vatanî hizmettir..."**

Ankara Milletvekili **Selahaddin Adil Bey** gibi bazı milletvekilleri, bu kanun teklifi karşısında direndilerse de, değişen bir şey olmadı ve kanun yürürlüğe girdi. Atatürk'ün ya da bir başka şahsın bir kanun ile özel olarak koruma altına alınması, kimilerine göre faşistçe bir uygulama idi. Nitekim Isparta Milletvekili **Sait Bilgiç** bu konuda **"Rejimlerin şahıslara izafesi ancak faşistlere yaraşmaktadır"** diyerek, fikirlerini açıkça ortaya koyar.

NEREDE KALDI DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ?...

Bu kanun, düşünce özgürlüğünü büyük ölçüde engelleyeceği, Atatürk'ün putlaştırılmasını da sağlayacaktı. İzmir Milletvekili **Halide Edip,** kanun teklifini

ağır bir dil ile eleştirirken şunları söyler" **Atatürk'ü putlaştıran bu kanun, inkılapları fosil haline getirdiği gibi, tenkid hürriyetini de engeller..."**

Atatürk'ün tenkid edilmesi niçin engelleniyordu? İnsanlar Atatürk hakkında övgü dolu sözler söyleyebildiği gibi, onu eleştirebilmeli idi aynı zamanda. Ama ne yazık ki Türkiye'de düşünen insanlara, Atatürk'ü aşma fırsatı tanınmıyordu. Dünyanın her yanında liderlik artık eleştirilebiliyor. Kendi iç politikasında dünyanın belki de en tutucu ülkesi olan Sovyetler Birliği'nde Stalin artık en ağır eleştirilere maruz kalıyor. Yasaklar aşılıyor, insanoğlu düşüncelerini daha rahat ifade edebilme özgürlüğü için dünyanın her yanında anlamlı mücadeleler veriyor. Ya Türkiye'de neler oluyor?...

"Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir kanun yok. Ne De Gaulle, ne Mao, ne Lenin ve ne de diğer büyük liderleri koruyan özel yasalar yok. Olmasının da hiç bir anlamı yok. Kişiler, ulusların vicdanında tarih içinde kendiliğinden bir süreç ile gerçek değerlerini bulurlar. Bu kanunun ayrıca Atatürk'ü koruduğuna da inanmıyorum. Herkes istediği gibi düşünmeye devam ediyor. Bu bakımdan Atatürk, objektif olarak değerlendirilme şansını da yitiriyor. Bir taşlaşma ve beyin kireçlenmesinin aracı olarak kullanılıyor. Düşünmeyi önleme yasasının formülü bulunamamıştır, bu kanun bir an önce kaldırılmalıdır" diyor **Oral Çalışlar,** Atatürk'ü Koruma Kanunu hakkında ve Kemalizm'in çok esaslı bir biçimde sorgulanması gerektiğini de vurguluyor...

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ

Düşünen hiçbir insan, böyle bir kanundan yana değil. Cumhuriyet Gazetesi yazarlarından **Uğur Mumcu** ve **İlhan Selçuk**'da Kitap Dergisi'ne, böyle bir kanundan yana olmadıklarını, ayrıca Atatürk'ü korumak için bir yasaya gerek bulunmadığını kişilerin özel yasalarla korunamayacaklarını ifade ettiler.

ATATÜRK'ÜN NESİ KORUNUYOR?

"Bu kanunda bir kere korkunç bir ikiyüzlülük var. Atatürk'ün nesi korunuyor? Heykelleri mi, maroken koltukların arkasında asılı duran resimleri mi? Bence yalnız koruma altına alınan onlar. Ama Atatürk'ün devrimciliği, ona anlamını veren Cumhuriyet devrimi, bunlar zaten resmi kuvvetler tarafından, bizzat devlet tarafından katledilmiştir. 1980'den önce başladı bu iş ama, 80 sonrasının iktidar sahiplerini alalım, askeriyenin hiyerarşisini. Atatürk'ten kalan şeyler, onların saldırılarına karşı korunmaya muhtaçtı. Cihad bildirilerini polis ve asker eliyle doğuda dağıtanlar, yine onlardı. Anayasa'ya din derslerini koyanlar, bağımsızlığı ayaklar altına alanlar, gizli pazarlıklar yapanlar, ABD'ye teslim olanlar onlardır. Hatta ABD yetkilileri "Our boys-Bizim oğlanlar" diye nitelemişlerdir Türkiye'nin iktidar sahiplerini. Demek ki Atatürk her şeyden önce devlete karşı korunmaya muhtaç hale gelmiştir. Zaten toprağı bol olsun, Atatürk bunu görmüştü" diyor **Doğu Perinçek**, "Atatürk'ü Koruma Kanunu hakkında neler düşünüyorsunuz?" şeklindeki sorumuzun karşısında...

Atatürk'ü Koruma Kanunu, Türkiye'de bir Atatürk tabusu yaratmaya pek elverişli bir zemin hazırlıyordu. Oysa kişiler ve icraatları rahatlıkla tartışılabilmeli... Hem kimden korunuyordu Atatürk? Eğer gerçekten Türk milleti için büyük işler yaptıysa ve Türk milleti de kendisine çok şey borçluysa, O zaman korumanın hiçbir anlamı yoktu, çünkü Türk milleti, minnet borçlu olduğu söylenen bu insanı, hiçbir kanuna gerek duymaksızın kendiliğinden koruyacaktı. Eğer Atatürk, gerçekten hizmet ettiği Türk milletine karşı korunuyorsa, o halde bu milletten gizlenen birşeyler vardı ve günün birinde milletin gerçeği öğrenmesinden korkuluyordu sanki ve dolayısıyla bir ön tedbir olarak 1951 yılında "Atatürk'ü Koruma Kanunu" çıkarıldı... Tabi bunlar Atatürk'ü Koruma Kanunu'nun çıkış gerekçesini belirleyebilmek için ortaya atılan varsayımlardır sadece...

"Bu kanun bir Atatürk tabusu yaratma çabalarının ürünü ve Atatürk'ü heykel haline getirme çabalarının bir parçasıdır. Puta tapma döneminden kalmıştır" diyor 2000'e Doğru Dergisi Genel Yayın Yönetmeni **Doğu Perinçek** ve bu kanunun, içinde bir ikiyüzlülük

Doç. Dr. Yalçın KÜÇÜK:

"BU KANUN, KEMALİZMİN BİR RESTORASYONUDUR..."

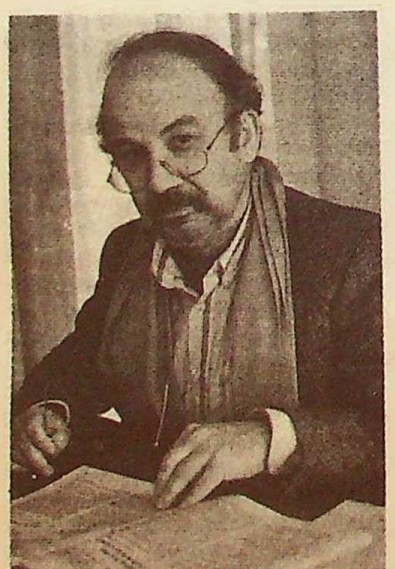

— Atatürk 1951 yılından bu yana bir kanun ile koruma altına alınmış durumda. Atatürk'ün korunma altına alınmasının sizce anlamı nedir? Niçin özel olarak koruma altına alınmıştır?

— Atatürk'ü Koruma Kanunu, sizin de belirttiğiniz gibi 1951 yılında yürürlüğe girdi. Ve birden bire 1950'den sonra Mustafa Kemal'e yönelik saldırılar olunca, böyle bir kanun çıkarıldı. Ben bu kanunu, fazlaca telaşla çıkarılmış bir kanun olarak görüyorum. Demokrat Parti bir yandan anti-Kemalist bir görünüm arzediyordu, aslında hiç de anti-Kemalist değildi ve tam anlamıyla Demokrat bu kanunu. Gerçekten fazlaca telaşın sonucudur bu kanun. Kendisine güvenmeyen bir hükümetin çıkardığı kanundur, ancak bugün artık ömrünü doldurmuştur bence.

— Bu kanun bir "Atatürk tabusu" yaratmaya sebep olmuş mudur Türk toplumunda?

— Öyle bir şey tabii ki her yerde yaygın. Her devrimden veya devrim benzeri hareketten sonra bu tür bir tabu veya kişiye tapınmaya yönlendirme yaratılabilir. bence bu kanun kişiye tapınma veya Atatürk tabusu yaratmak değil de, yaratılmış olan belli bir Atatürk tabusunu korum la ilgilidir ve tam bir güven görüldüğü gibi 1950 yılına göre 1980 yılında Mustafa Kemal'in kişiliğine tapınmaya daha müsaittir. 1950'den 1980'li yıllara gelince, kimlerdir o ayrı bir mesele ama, bugün Türkiye'yi yönetenler 1950 yılından 1980 yılının sonlarına doğru gelindiğinde daha çok bir "Atatürk'ün kişiliğine tapınma" ihtiyacı duyuyorlar.

— Bu bir anlamda Atatürk'e yöneltilecek eleştirilere de engel olmak anlamına gelir mi?

— Katılmıyorum, katılmıyorum... Yanlışlıklar var ortada Mustafa Kemal e yöneltilen.. Ben Atatürk'ün kişiliğiyle değil de Atatürk tarifiyle (tarihiyle) ilgili söyleneceklere, bu yasanın engel olduğunu sanmıyorum. Benim kitaplarım bunların örneğidir. Benim kitaplarım kadar kemalist tarihi altüst eden, oradaki boşlukları, çarpıkları gösteren çalışma olmadı Türkiye'de... Dolayısıyla bunlar yapılabilir. Bazı şeyler aşılmıştır. Bence bugün Atatürk'ü kişiliğine tapınma, az ön-

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ

barındırdığını belirterek şunları söylüyor: **"Ben Atatürk'ün din ve tanrı konusundaki el yazılarını yayınladığım için 17,5 aya mahkum oldum. Şimdi hem bir yandan Atatürk'ü Koruma Kanunu var, bir yandan da Atatürk'ün din konusundaki görüşlerini yayınladık ve ondan dolayı da matbaada ilk defa el kondu. Demek ki Atatürk'ü koruma falan, bir ikiyüzlülük.."**

Cumhuriyet Gazetesi Yazarı **İlhan Selçuk** da Kitap Dergisi'ne yaptığı açıklamada, **"Türkiye'nin ulusal bağımsızlık savaşının lideri, cumhuriyet devletinin kurucusu Mustafa Kemal'e yönelik duygular, bir tabunun oluşmasına katkıda bulunabilirler. Kimi zaman şükran, minnettarlık, hayranlık duyduğumuz insanları, dokunulmaz saymak eğilimine kapılabiliriz. Ancak bir insan her fikir ve eleştiriye dayanabildiği ölçüde iyidir, doğrudur, gerçektir.. Atatürk, fikir özgürlüğüne dayanan demokratik ortamda tartışıldıkça değer kazanacaktır"** diyordu...

NEV'İ ŞAHSINA MÜNHASIR DEMOKRASİ...

Demokrat kesimin yaptığı demokrasi tanımıyla hiç bağdaşır bir yanı yok bu kanunun. Hem rejim olarak demokrasi ve insan haklarına saygılı olduğunu söyleyeceksin, hem de bazı insanları, çoğunluğa karşı özel olarak koruma altına alan kanunlar çıkaracak ve koruma altına alınan kişileri küçücük de olsa eleştirenleri, en az bir yıldan başlayan cezalarla cezalandıracaksın. Bu kanun, düşünmeyi yasaklamak anlamına gelir aynı zamanda. Atatürk'ü Koruma Kanunu, 141, 142 ve 163. maddeler, Türk insanını sınırlandırıyor, açıkça. Bu uygulamalar, çağdaş demokrasilerde pek kabul gören uygulamalar değil. Ancak Türkiye'nin demokrasi ve insan hakları konusunda "Nev'i şahsına münhasır" bir anlayışı ve uygulamaları var, bu kesin...

Süleyman Demirel: Daha kaç sene Türkiye bu inkılapları kanunla korumak mecburiyetinde kalacak?

"Bu kanun elbette demokratik değil. Bu, düşünmeyi yasaklamak demektir. Oysa Atatürk de eleştirilebilmeli ve tartışılabilmelidir Türkiye toplumunda. Ancak böylece gerçek yerine oturabilir.

---

ce de söylediğim gibi 1950'ye göre, rejimin daha büyük bir ihtiyacı olarak ortaya çıkan bir durum. Yönetme ihtiyacından doğuyor ve tarihçiler, aydınlar, kanundan daha çok, kafalara yerleşmiş ve daha çok tapınma ihtiyacı duyuyorlar. Ben geçtiğimiz ay İstanbul'da bir sempozyuma katıldığımda, eskisinden daha tek yanlı, daha bilim dışı ve gerçek dışı bir Atatürk ve Mustafa Kemal edebiyatı yaratılmak istendiğini gördüm. Bunun da yasalarla ilgili bir yanı olduğunu zannetmiyorum. Bunlara yönelik yazılar yazmalı, çalışmalar yapmalı...

— Bazı insanların özel birtakım kanunlarla korunması, sizce demokrasi ve insan hakları ile çelişmiyor mu?

— Benim Türkiye'de ne tür demokrasi olabileceği ve olduğu konusunda çok büyük kuşkularım var. Ama fikir düzleminde kişilerin yasalarla korunması mümkün olmamalıdır. Bu yasa da bir an önce değiştirilmelidir ve gerçekten de bugün Türkiye'de bazı savcılar, bütününde değil, Yargıtay içtihadlarına göre (kasette anlaşılmadı) Atatürkçü olmayabilir. Atatürkçü olmamak suç değildir Türkiye'de Benim bir yığın savunma vardı. "Ben Atatürkçü değilim. Atatürkçülük ayrıdır, Kemalizm ayrı bir okuldur, biz ayrı bir okuluz" diyebiliyorum ve bu Türkiye'de suç değildir. Bence burada yapılması gereken şey, bunları çok ısrarla, inatla ve bilinçli bir şekilde ortaya koyabilmektir. Bir de Atatürk'ü doğru bir biçimde tanımak zorundayız. Aslında gerek İslamî kesimden gerekse diğer kesimlerden Mustafa Kemal'e yöneltilen eleştirilerin çoğu, kişiliği düzeyinde oluyor. Aslında kişilği eleştirilecek kadar önemli değil. Ama Mustafa Kemal'in kişiliği hakkında yazılmış tarihi çok daha önemli. Ben bunu yapmaya çalışıyorum ve kimse de engelleyemiyor.

— Geçtiğimiz ay Şanlıurfa Belediye Başkanı İ. Halil Çelik, Atatürkçü olmadığını söyledi ve. Bu sözleri dolayısıyla uzun müddet gözaltında tutuldu. Çelik'in başına gelenlerin demokratik bir izahı var mı sizce?

— Gayet açıktır... Atatürkçü olmadığını söyleyen bir insanın gözaltına alınmasını kabul etmek mümkün değildir. Ben her fırsatta, her ay gözaltına alınan bir kişi olarak, tabi ki buna karşı olurum. Uygulama çok yanlış. Elbetteki gözaltına alınmaması gerekirdi Çelik'in...

— Herkesin Atatürkçü olmak zorunda bırakılmaması ve bu konuda hukuki birtakım baskılarla karşılaşılmaması gerektiğinden yana bir tavır sergiliyorsunuz...

— Hiçkimse Atatürkçü olmak zorunda değildir. Bunlar çok açık olarak ortaya konabilmeli, insanlar Atatürk hakkındaki fikirlerini rahatlıkla ifade edebilmelidirler. Ve Kemal Paşa'nın kişiliğini, imajını, prestijini korumak için de, üzerinde konuştuğumuz türden bir yasa yürürlükte olmalıdır. Kemal Paşa'yı bugün Türkiye'de çok sevenler de vardır, sevmeyenler de. Ne yazık ki Kemal Paşa açısından en üzücü nokta, bugün insanlar ne kadar çok zenginleşirse o kadar daha çok Atatürkçü oluyorlar. Türkiye'nin büyük oligarkları, büyük zenginleri, Vehbi Koçlar, Eczacıbaşılar, Sabancılar, onların Atatürkçülüğü ile hiçkimse yarışamıyor artık...

— O halde Atatürkçülüğün bir de sermayeyi koruyan yanı olsa gerek... Bu yanı bir tarafa, galiba deyim yerindeyse Atatürk bir "siper" haline geldi Türkiye'de...

— Hayır, hayır, gelmedi. Mustafa Kemal'in tartışılması mümkündür Türkiye'de. Zaman zaman birtakım aşırılıklar olmuyor değil, sadece Şanlıurfa Belediya Başkanı değil, benim de hakkımda, az önce söylediğim gibi, Atatürk'ü Koruma Kanunu'na muhalefetten pekçok kez dava açıldı. Pek üzerinde durmuyorum. Ama Atatürk'ü Koruma Kanunu'nun, Atatürk'ün eleştirilmesine de engel olduğunu sanmıyorum...

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ

İlhan selçuk: Atatürk fikir özgürlüğüne dayanan demokratik ortamda tartışıldıkça değer kazanacaktır''

Yoksa yasaklarla ve benzeri şeylerle değeri artmaz ki... Her ulusal önder gibi, o ulusal önder de eleştirilerin üzerinde olmamalı, eleştirilebilmeli, yanlışları ve doğruları ortaya çıkarılmalıdır. Bu Atatürk'ü Koruma Kanunu, yanlışların ve doğruların ortaya çıkarılmasını engelliyor..." **Oral Çalışlar** bu sözleriyle, Atatürk'ü Koruma Kanunu'nun demokrasi ile bağdaşır bir yanının olmadığını açıkça ifade ediyor. **İlhan Selçuk** da, kimi insanların özel yasalarla korunduğu bir ortamı demokratik bir ortam saymanın mümkün olamayacağını söylüyordu Kitap Dergisi'ne...

"ATATÜRK İLKELERİNE BAĞLI KALACAĞIMA..."

Meclis'e adımını atan her milletvekilinin bağlılık yemini bu sözlerle başlıyordu. Ama Atatürk ilkeleri konusunda ciddi bir belirsizlik de vardı. Haftalık bir derginin geçen yılki sayılarından birine verdiği demeçte, DYP Genel Başkanı **Süleyman Demirel** şunları söylüyordu: "*15 senedir söylüyorum. Anayasa var. Anayasa olduktan sonra, Atatürk prensipleri dediğiniz bu şeyler onun içinde mündemiç mi, değil mi? Bu üstün yasa mı? Evet, üstün yasa ise, bunun da üstünde mi? O zaman Türkiye'nin iki tane mi Anayasası var? Bu Atatürk prensipleri dediğiniz prensipler, bir de Anayasa. Bunların içinden çıkamazsınız. Anayasa yapıldıktan sonra bir de ayrıca Atatürk prensiplerinden bahsediyorsunuz, onun yerini nasıl tayin edeceksiniz? Neresindedir bu Anayasa'nın Bu söylediklerim, 61 Anayasası için de, 82 Anayasası içinde geçerlidir. Ben çok tartıştım bu konuyu. Ama zaman zaman Türkiye, anayasaları kaldırıyor. Hem de "Atatürk prensiplerine sahip çıkıyorum" diye kaldırıyor. Anayasalar olmadığı zaman Türkiye Anayasası Atatürk prensipleri oluyor. "O nedir" dendiği zaman da "Bir komisyon kuralım, onun ne olduğunu tartışalım" diyorlar. Böyle olmuştur 1980 sonrasında. Türkiye'nin zihinleri durulduğu zaman, bu meselenin sükunetle tartışılıp ahenkleştirilmesi lazımdır.*"

Süleyman Demirel bu demecinde aslında yaşanmakta olan çok önemli bir açmaza ve belirsizliğe de işaret etmekteydi. Evet, Atatürk ilkelerine bağlılık ve bu ilkelerin her ne pahasına olursa olsun korunacağına dair edilen yeminler... Ama "Korunacağına ve bağlı kalınacağına dair yemin edilen bu ilkeler nedir?" diye sorulduğunda, net bir cevap verilemiyordu.

KANUN NÂMINA ATATÜRKÇÜLÜK!...

Herkes Atatürkçü olmak zorunda mı? Bu kanuna bakılacak olursa öyle. Atatürk'ü Koruma Kanunu bir anlamda insanı görünüşte Atatürkçü olmaya zorluyor. Çünkü Atatürkçü olmadığınız zaman günün birinde mutlaka Atatürk'ü eleştirmek durumunda kalacaksınız. Eleştirdiğiniz zaman da cezanız bir yıldan başlıyor, çeşitli durumlara göre 5 yıla veya iki katına kadar artırılabiliyor. Hal böyle olunca Atatürk'ün aleyhine en küçük bir söz bile edemiyorsunuz.

İlhan Selçuk, bu kanunun demokrasi ve insan hakları ile bağdaşmadığını ileri sürerek, şunları söylüyor: **"Gerçek bir demokreside hiçkimse Atatürkçü olmak ya da Atatürk'ü sevmek zorunda değildir. Herkes bu konuda fikrini ortaya atar, konuşur, yazar, tartışır. Doğru olan fikir ortaya çıkar, saydamlaşır. Ben, Türk tarihinin en büyük kişisi olarak Atatürk'ü görüyor ve biliyorum. Ama bu fikrimi başkasına kanun zoruyla onaylatmak istemem..."**

Türkiye'de Atatürkçü olmadığını söylemek, her babayiğitin harcı değildir. Geçen ay Şanlıurfa Belediye Başkanı **İbrahim Halil Çelik** Atatürkçü olmadığını söyledi diye kızılca kıyamet koparıldı ve tam 14 gün gözaltında tutuldu. Halkın seçtiği bir belediye başkanı, "Atatürkçü de değilim, lâik te değilim" dedi diye, başına gelmedik kalmıyor, bütün sözümona düşünce özgürlüğünden yana gözüken yazar-çizer takımı söylemedik söz bırakmıyor, savcılar harekete geçiyor, soruşturmalar başlıyor, sonunda Çelik gözaltına alınıyordu. Halkın seçtiği bir belediye başkanı, halka rağmen içeri atılabiliyorsa, o halde halkın üzerinde bazı güçler var demekti. O halde meclis duvarında yazılı bulunan "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" sözü de hiçbir anlam taşımıyordu... Hoş, egemenliğin gerçek anlamda kime ait olduğu artık kimin umrundaydı!...

"İsteyen Atatürkçü olmadığını da söyleyebilmeli. Ben şahsen Atatürkçü değilim. Marksistim. Ama Atatürk'e bir devrimci olduğu için saygım var. Zamanla Atatürk'ü Koruma Kanunu gibi taşdevrinden kalma kanunlar kendiliğinden ortadan kalkacak" diyor Doğu Perinçek...

Atatürk'ü korumak, aynı zamanda onun ilke ve inkılaplarının korunması anlamını da taşıyordu. Ama inkılapların üzerinden 50-60 yıl geçmiş olmasına rağmen, hâlâ korunma ihtiyacının hissedilmesi hayli düşündürücü. Münfesih AP Genel Başkanı ve şimdi DYP Genel Başkanı **Süleyman Demirel**, Daha kaç sene Türkiye bu inkılapları kanunla korumak mecburiyetinde kalacak? Veya ne zaman "Bu inkılaplar oluşturmuş, bu kanunlara gerek kalmamıştır" diyecek? 50-60 senede oturmayan inkılap olur mu canım? Bence Türk entellektüelleri elini şakağına dayayıp bunları düşünmeli..." diyerek, haftalık bir derginin geçen yılki sayılarından birine verdiği demeçte, inkılapların korunması konusundaki hassasiyetini böylece dile getiriyordu... Demirel, entelektüellerden, ellerini şakağına dayayıp düşünmelerini istiyor, istiyor ama Türk entelektüelleri hâlâ kış uykusunda ve "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" zihniyetinde.

Yalçın ÇETİNKAYA

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ